

Kázeň z ev. sl. Božích v Bratislave (NK) 3. 4. 2026,
8.30/10.00 (VP);

Veľký piatok, ES 93, 82, (VP 102), 110, A 29; ev: Mk 15,
25 - 39 / **PAŠIE**

téma:

Prekvapivá výmena

OSLOVENIE NA ÚVOD SLUŽIEB BOŽÍCH:

Drahí bratia, drahé sestry, milí hostia!

„Zmyslom duchovného života nie je získavanie stále nových informácií, ale otvorenosť svätým okamihom.“ Tým nechcem podceňiť význam kázne. – Je výborné, keď nás osloví. No nejde len o informácie. Túžim, aby sme dnes i po celé tohoročné veľkonočné sviatky boli otvorení svätým okamihom. Veď „okamih obrátenia sa k Bohu môže človeku vrátiť všetko, čo stratil počas dlhých rokov, keď sa od Boha vzdialil.“ *Podľa: Abraham Joshua Heschel ŠABAT - jeho význam pro současného člověka (vyd. Portál, Praha 2023)*

Vitajte na veľkopiatočných službách Božích. Schádzame sa na nich v mene trojjediného Boha: Otca, Syna i Ducha Svätého.

Spievajme predspev.

Modlitba:

Ďakujeme Ti, Pane Ježiši Kriste, že si za nás zomrel

a svojou drahocennou krvou si nás ospravedlnil a očistil pred Bohom.

Z toho čerpáme istotu, že nás neopustíš, ale budeš stáť pri nás, aby sme cez kríž vstúpili do života.

Prosíme, požehnaj svojmu slovu medzi nami. Amen.

Matúš 27, 17: „Keď sa teda zhromaždili, povedal im Pilát: Ktorého si žiadate, aby som vám prepustil: Barabbáša, a či Ježiša, ktorý sa volá Kristus?“

Milí bratia a milé sestry, drahí hostia!

Hlavou uväzneného Barabbáša mohli prúdiť takéto myšlienky: Tu, v žalári, zanikajú moje výkriky. Vôkol len temnota. Dáva síce tušiť, že vonku je svetlo. No keď sa otvoria dvere temnice, mňa čaká nemilosrdná smrť. Musím pochovať každú nádej a udusiť túžbu po živote.

Keď sa naozaj otvorili dvere, tento väzeň bol zbavený okov a mohol odísť. Je voľný, slobodný. Vychádza z tmy do svetla. Premýšľa: Čo Ten druhý? Hľa, práve nesie vodorovné brvno kríža na pahorok zvaný Golgota. Jeho koža na chrbte je rozdriapaná od bičovania. Padá a pokúša sa vstať. Ide cestou, ktorou som mal ísť ja. **Vztyčujú tri kríže. Ten Jeho je uprostred. Mal byť určený pre mňa, no trpí na ňom On.** Hroznou bolesťou, posmechom, trýznou zrady, opustenosti a nespravodlivosti. Nazaretský Ježiš, Ty trpíš namiesto mňa. Ty umieraš smrťou, ktorá bola určená mne.

Barabbáš, môžeš sa odpútať od Toho, obeťou ktorého si vykúpený? Oveľa dôležitejšou je otázka: **Môžem sa ja, ty - brat, sestra - odpútať od Nazaretského Ježiša, ktorého nevinná obeť teba i mňa vykúpila?**

Keď u nás počujeme meno Ježiš, napadne nám len Ježiš Kristus. Avšak napríklad v krajinách, kde sa hovorí po španielsky, má veľa ľudí meno Ježiš (vyslovuje sa „Chesus“). Aj **v Izraeli pred 2000 rokmi bolo meno Ježiš celkom bežné.** Vyslovovalo sa aj ako „Ješua“ alebo „Jošua“. **Ježiš z Nazareta mal počas svojho pozemského života množstvo menovcov.**

Jedným z nich bol **Ježiš Barabbáš**. Často sa mu hovorí a aj Nová zmluva ho označuje len „Barabbáš“. Zrejme preto, že v žiadnom ohľade **neobstojí v porovnaní s Ježišom z Nazareta.**

Akým človekom bol Ježiš Barabbáš? Bol radikálny bojovník za slobodu. **Extrémista. Terorista.** Takí ľudia sa vtedy nazývali „sikarijci“, „ľudia s nožmi“. Verili v Boha Izraela, ale nazdávali sa, že Božie kráľovstvo musia vybojovať násilím. Podobne ako v prípade niektorých súčasných radikálnych moslimov, ktorí v boji za Islamský používali násilie. Ježiš Barabbáš bojoval násilím za nezávislý Izrael, ktorý mal byť očistený od všetkých pohanských vplyvov, najmä od rímskej okupačnej moci. V boji sa neštilil vraždiť.

Rímskym úradom sa tohto nebezpečného teroristu podarilo zatknúť. Čakal na svoj rozsudok. Mohol si byť celkom istý, že bude odsúdený na smrť.

Vtom sa však jeho cesta skrížila s cestou jeho menovca. Práve keď Ježiš Barabbáš čakal na svoj rozsudok v palácovej väznici rímskeho guvernéra Piláta, tento rokoval s predstavenými Židov o údele Ježiša z Nazareta. **Pilát nebol typom človeka, ktorý by mal problém odsúdiť niekoho na smrť. Ale ukrižovať Ježiša Nazaretského, bolo aj na Piláta trochu priveľa.** Bol si úplne istý, že Nazaretský Ježiš je neškodný. Je mierumilovný, pokojný, trpezlivý - pravý opak Ježiša Barabbáša. Pilát si jasne uvedomoval, že Ježiš Nazaretský nemôže ohroziť rímskeho cisára. Komplikácia bola v tom, že predáci Židov chceli za každú cenu smrť Ježiša Nazaretského. Dokázali získať na svoju stranu aj dav, ktorý skandovali „Ukrižuj Ho, ukrižuj!“ Keby Pilát Ježiša z Nazareta oslobodil, mohlo by to vyvolať takú vzburu, že by Pilát prišiel o svoj úrad. Preto **vymyslel úskok a dúfal, že vďaka nemu Ježiša z Nazareta oslobodí.**

Celé sa to udialo na začiatku každoročnej Paschy, židovskej Veľkej noci, hlavného sviatku Židov. Radostne ho slávil na pamiatku vyslobodenia z otroctva v Egypte. Rimania chceli prispieť

k radosti ľudu tým, že zvykli robiť veľkorysé gesto: prepustili na slobodu jedného politického väzňa, ktorého si Židia mohli sami vybrať. **Pilát** dúfal, že veľkonočnou amnestiou daruje Ježišovi život. **Lstivo predložil Židom na výber dvoch Ježišov, ktorí boli odlišní ako deň a noc:** mierumilovného Ježiša z Nazareta, vraj kráľa Židov, ktorého kráľovstvo však nebolo z tohto sveta, a Ježiša Barabbáša, násilného a fanatického teroristu, na rukách ktorého bola krv. **Vydať na smrť Ježiša Nazaretského znamenalo zavrhnúť ducha viery, pokory a poslušnosti. Oslobodiť Ježiša Barabbáša znamenalo povoliť uzdy duchu vzbury, ktorý by dovedol židovský národ do záhuby.** Pilát sa spýtal Židov: „Ktorého si žiadate, aby som vám prepustil: Barabbáša, a či Ježiša, ktorý sa volá Kristus?“

Naisto počítal s tým, že si vyberú Ježiša Nazaretského. Bolo predsa nad slnko jasné, že vrah si zaslúži spravodlivý trest, ale svojho Mesiáša Židia predsa nevydajú nepriateľom (Rimanom). Pilát sa však mýlil. Židia energicky požadovali prepustenie Ježiša Barabbáša a trest smrti pre Ježiša Nazaretského. Pilátov plán nevyšiel. Už nemohol cúvnuť, musel prepustiť teroristu Ježiša Barabbáša a na smrť ukrižovaním vydať Ježiša z Nazareta. **Pilát nechcel dopustiť, aby sa tento čin odsúdenia javil ako jeho vlastný, a tak si pred očami zástupu umyl**

ruky. Na celom svete však niet toľko vody, aby zmyla túto zjavnú nepravosť.

Zomrie Ten zbožný, kto si počína správne a čestne, žiť bude ten zlý, kto koná proti Bohu. Nie je to v skutočnosti inak? Neznamená to vari, že **ja, hriešnik, získam večný život, pretože zbožný Boží Syn na kríži odpykal trest za moje hriechy? Áno, práve tak to je.** Ježiš Barabbáš, v tomto príbehu zastupuje všetkých hriešnikov, všetkých ľudí! **Ježiš Barabbáš - to som** predsa **ja, ty.** Iste, nespáchali sme žiadnu vraždu. A nie sme ani fanatici, ktorí chcú Božie kráľovstvo šíriť teroristickým násilím. Ale ten istý zárodok zla a vzbury, ktorý vyrástol v živote Ježiša Barabbáša, drieme aj v našom srdci. Síce v našich životoch neprináša také očividne zlé ovocie, ale Boh ho veľmi jasne vidí. **V Božích očiach si zaslúžime trest smrti, lebo „odplatou za hriech je smrť“** (R 6, 23).

Faktom je, že rozdielne hodnotíme seba a druhých. Chyby druhých detailne uvádzame a rozoberáme, svoje vlastné ľahko prehliadame. Ba niekedy ich používame vo svoj prospech. Napríklad niekto je nečestný, správa sa neférov, zatiaľ čo my, keď v obdobnej situácii konáme rovnako tvrdíme, že len chránime svoje záujmy. Druhý je hrubý, zatiaľ čo my iba primeraným tónom reagujeme na drzosť. Ten druhý je

malicherný, kým my len pevne vyjadrujeme svoje hodnoty.

Ak si takto počíname, tak Ježiš Barabbáš nie je iba postavou dávnych dejín, ale naším aktuálnym príbehom. Týka sa aj nás.

Sme pripravení ukrižovať to, čo nás odvádza od Boha, a oslobodiť Ježiša Nazaretského, aby sme Ho nasledovali? Alebo Krista radšej ukrižujeme?

„Oslobodiť“ Ježiša Barabbáša znamená vždy ukrižovať Ježiša Krista. Oslobodiť Krista znamená ukrižovať nášho vnútorného Barabbáša, tie modly, ktoré nás zvädzajú na scestie, ochromujú nás a dusia Božieho Ducha. Ježiš Barabbáš nie je len zločinec prepustený namiesto Ježiša Nazaretského. Je aj tým, čo je nepriateľské voči Pánovmu pôsobeniu v nás.

No tu prichádza Božia veľká amnestia, Božia úžasná, prekvapivá výmena. Sám Boh hovorí: Môj Syn má ísť na kríž, hriešnik však má byť prepustený a žiť!

Bratia a sestry, Boží Syn odpykal trest, ktorý som si zaslúžil. Boh to neurobil z ľahostajnosti alebo z politických dôvodov ako Pilát, ale z čírej lásky a milosrdenstva. Aby som ešte lepšie pochopil, čo sa stalo na kríži, poslal na javisko svetových dejín Ježiša Barabbáša. Na ňom môžem

jasne rozpoznať, čo Boh urobil so mnou; na ňom sa môžem naučiť: „Pane ukrižovaný, Ty trpíš hoc ja som zhrešil, Ty mrieš aby som večne žil.“ (ES 93, 1). **Môžem sa ja, ty - brat, sestra - odpútať od Ježiša Krista, ktorého nevinná obeť teba i mňa vykúpila? Pane, zachovaj nás od toho! Amen.**

S použitím: Zdeněk Svoboda, Joachim Dachsel: *Stan setkávání* (vyd. Blahoslav v ENA, Praha 1990); Nico ter Linden: *Povídá se... podle Marka a podle Matouše* (vyd. EMAN, Benešov 2009); Fritz Rienecker: *Evanjelium podľa Matúša - Wuppertálska študijná Biblia* (vyd. Creativpress, Bratislava 1992); s myšlienkami D. Gnaegiho a M. Kriesera: **Martin Šefranko, evanjelický a. v. farár**

Modlitba:

Pane Ježiši, nie je pre nás samozrejmé, že smieme žiť medzi kresťanmi.

Ty, Kriste, si žil uprostred nepriateľov.

Napokon Ťa všetci učeníci opustili.

Na kríži si bol sám,

obklopený zločincami a posmievačmi.

Synu Boží, Vykupiteľ náš,

obetoval si sa vo svete, ktorý Ťa

potrebuje,

ale nechce Ťa.

Znášal si všetko, čo Ti Tvoji učeníci

spôsobili

svojou zbabelosťou, zradou
a nevernosťou
a Tvoji nepriatel'ia svojou nenávisťou.
Ale ani zomierajúc si neprestal svet
milovať.
Svojim nasledovníkom si zostal verný.

Na Veľký piatok sa stalo niečo
mimoriadne.
Ty, ktorý si bol pri stvorení sveta
a vesmíru,
bez ktorého nepovstalo nič z toho, čo
jestvuje,
si zomrel za naše hriechy.
Ty, pre ktorého je nekonečno len malým
bodom
a pre ktorého sme len pomínutelnými
bytosťami,
si mal toľko lásky, že si sa za nás
obetoval.
Nedokážeme pochopiť, čo všetko hovorí
Tvoj kríž
o veľkosti Tvojej lásky.

Zle znášame,
že v Tvojom kríži sa zrkadlí náš hriech,
do ktorého sme zapletení.
Pane Ježiši, prosíme, odpusť nám
Daj nám podiel na živote,
ktorý si vykúpil svojou smrťou.

Ďakujeme, že si nám otvoril cestu k
Bohu.
Napriek tomu,
čo sa stalo pred 2000 rokmi na Golgote,
bol by Veľký piatok bol pre nás ničím,
keby sme neprijali Tvoju čistú obeť,
ak by sme zostali ľahostajní
k Božej predivnej výmene,
keby sme sa neklaňali Tebe, Kriste,
ktorý si pre nás urobil viac
ako ktokoľvek iný. Amen.

(Volne podľa Dietricha Bonhoeffera a Sylvie Bukowski)